

terului romanesc si demnitatii sale nationale. Se astea tota lumea, prin urmare si compatriotii nostri, ca nativitatea romana nu voiesc se aiba nimicu din gratia, ci ea insiste pentru recastigarea drepturilor omenesci, civili, politice nationale. Gratia dău numai tirani la sclavi lor si suveranii celor condamnati la galere ori la mōrtie.

Resumandu tōate ratiunile, care au impinsu pe nativitatea romana din Transilvania, mai alesu dela 1859 in politica resistentiei passive si convinsi, ca acele cause nu numai continua pana in ora de faca, ci ca ele s'au mai inmultit cu altele nove, majoritatea de siepte a comisiunii vestre, ve recomanda din nou perseverarea in politica resistentiei passive.

Sibiu, 8/20 Iuliu 1878.

G. Baritiu.

(Motivele minoritatii voru urmă.)

Luptele in Bosni'a.

Despre luarea cu assaltu a Seraievului i se impatasiesc lui „Wiener Tagblatt“ urmatorie episode :

Femei, betrani, copii chiaru inmultieau numerul inimicilor si inca si bolnavii, raniti se redica cu greu de pe paturile lor, se tarescu pana la ferestri, la porti, si cu manile tremurandu dău focu asupra cetelor dese ale soldatilor nostri. Ce folosea, dăca salvele bravilor nostri tranteau la pamentu sute de contrari, sute de inimici noui veneau in locul lor, faceau din cadavrele camaradilor lor cadiuti unu mru de aperare, indebetul caruia se luptau mai departe cu-o inversiunea fora margini. Asia crescea numerul inimicilor in modu infricosiata si in multe locuri veadeau pe cate unulu din ai nostri incunguiuratu de unu numeru indiectu de insurgenți, pre candu sfara de acēstă veneau glontele gramada din ferestri, din usi, de pe coperisiele caselor chiaru si din gaurile dela pimnita, latiendu stricaciune si mōrte. Erau intr'aceea unele puncte, unde barbar'a lupta se portă in modulu celu mai crudu si foru crutiare, unde sangele curgea sirioie in sensulu celu mai adeveratu alu cuventului. Punctele aceste erau mai cu séma podurile cele noue, caru ducu peste riulu Miliac'a, cetatea de susu asiunuita : Kaleh (va se dica fortareata), casele de pe tiermulu dreptu alu riului, casarm'a Medjide, care acopere o suprafața de 2500 stanjini cuadrati, zidirea cea mare a Vilaietului si mosche'a imperatresa, Careva-Giamia. La giam'a acēstă si la mosche'a Vegovo zidita de renumitulu Chosrev lupt'a era mai inversiunata. Aci se aflau in focu trupele de elita ale insurgenților.

Printre nuorii de fumu, caru acopereau căcunu velu argintiu cele doue temple, se vedea baionete stralucindu; din candu in candu strabutu prin sgomotulu luptei strigatele de comanda turcesci si pe balustradele impodobite ale minaretelor (turnurilor), de pe caru de altadata chiamă Muizzini (cantori) pe credinciosi la rogaciune, se vedea acum uniformele soldatilor turci din ostirea regulata, caru din inaltaimea acēstă dău focu barbatesce din pusile loru Martini asupra maselor atacatore ale trupelor austriace. Acele doue temple sunt adeverate fortaretie, fiindu zidite din pétra mare quadrata si incoronate cu cupole maiestoro, invelite cu arama, caru se inaltia cam cu-o sută urme peste pavagiulu stradelor. Din tōate ferestrele, din vestibulele impodobite cu fontani si cu colonade, de pe coperisiele de tinichea lucitorie, siuera plumbulu omoritoriu secerandu sarele soldatilor nostri. Susu pe platou in se stiefulu de insurgenți, faci'a lui e palida in contrastu viu cu barba'sa negra, in dreapt'a tiene sabia sa damascena, si cu capulu mandru ridicat dirige lupt'a. Si deasupra lui falafie invelit in nori de fumu stégulu verde alu profetului. Haghi Loia selbaticulu si nedumeritulu fanaticu se fi condusu aci la locurile aceste sante lupt'a cea mai infricosiata. Multu timpu remase lupt'a nedecisa, candu eata se apropia multu doritulu ajutoriu. Cunu hurra cutrieritoriu, că o lavina, care strabate chiaru si prin sgomotulu selbaticu al bataliei, se arunca probatele regimene „Mollinary“, „Sachsen-Meiningen“, „Franciscu-Carolu“, venatori din Stiria si Croati'a cu stindartele falafinde si cu baionet'a asupra inimicului, pe candu calareti nostri dandu-se josu de pe caii lor, inaintara cu carabinulu in mana in rendu cu infanteria. Ataculu a fostu esecutatu cu-o nespusa vehementia si cu-o teribila vigore, asiu dice chiaru cu-o selbacia nedumerita; elu fu atatu de poternicu, inecat cetele cele inflacarate de ura religioasa si de rasa ale inimicului, pe caru le-a decizatu cumplitu ferulu si plumbulu, nu mai potu contrasta. Insurgenții se retragu, dăru se retragu luptandu.

Din Seraievo 21 l. c. se relatęza: Resultatele luptei de alaltaeri se aretara abia eri in tota insemnata loru. Inimiculu a perdu la vreo 300 morti si 700 prisonieri, ne mai socotindu acei morti si raniti, pe caru ia ingropatu indata său ia dusu cu sine. Afara de aceea au lasatu insurgenții in fortificatiuni 18 tunuri de calibră diferitu si 3 tunuri de munte, cu totul 24 tunuri. Munitionile aflate sunt enorme, siefulu artilleriei nōstre pretiuriesc numerulu patrōneloru luate la 1 milionu. In magazine se gasira peste 1000 uniforme complete, caru au fostu deja luate in posessiune de catra intendentia nōstra. Si noi avem perperi insemnate — morti n'avemu multi (?), dăru avem vre 300 raniti, intre caru multi greu raniti. Cele mai multe perperi ne-a causatu lupta prin stradele orasiului. Regimentele 46 si 52 au suferit mai multu. Tōate zidirile statului au fostu indata ocupate de ai nostri si se intrebuintăza că cuartire pentru statul major, că cancelarii si spitale. Functionari turcesci, caru fura deocamdata destituiti, se arata in tōate privintele forte plecati si gata spre servire, totu asia si zapci si militarii turci. Comandanțului i'sa predatu eri cass'a statului, contineandu cam doue milioane caime. S'a ordonat, că poporatiunea se'si predă armele in timpu de 3 zile. Inca eri s'au predatu aci arme de cualitatea cea mai frumosă. Alaltaeri s'au prezentat consultii Angliei, Franției, Italiei si Germaniei generalului Philippovici. Aci domnesce liniste perfecta. Cercetarile facute constata, ca serbi iau parte insemnata la insurrectione, pe caru o sustinu cu bani si prin agitatiune.

Avrigu, 13/25 Augustu a. c.

(Corresp. part. a „Gaz. Trans.“)

Presupunendu, ca n'aveti inca nici o scire despre teribilulu orcanu, ce-a implutu de grōza si de dorere cu deosebire pe bietii locuitori din Avrigu, alu caror u otaru plinu de sperantia la prefacutu in cateva momente intr'unu desertu, ve dau aici o mica si slaba icōna.

Marti in 20 l. c. pe la 6 orele 2 dupa prandiu s'a incinsu orizontulu cu nuori amenintatori, caru cu iutiela infioratia s'au rostogolit de pe cost'a Bradului intre fulgere si tunete preste comun'a Avrigu si totu tienutulu ei. Dăru cine pote sci, cata grōza se pote descarcă din unu chaosu atat de misteriosu! de astodata acelu misteriu s'a demascat si disolvatu intr'o vijelia, precum n'au mai vedutu contemporanii nostri. Dupa-o liniste morimentala, care numai prin glasulu tunetului era intrerupta, isbi unu ventu, care in curendu se intări pana la furtuna, mai bine disu orcanu! Pana uade ajungeau ochii, nu vedea decat arbore coplesiti, rupti, sdrobiti, desradecinati. Fēnul de pe campu in securu a fostu risipită că fain'a orbitoru, casele din comuna sguduite si coperisiele stricate. Că semnu alu acelei furii scururile de pe vîrfulu caselor nu se vedea nicairi, ér' tieglele se vedea scōse din rēndu si implantate perpendicularu in tre lati! Se vedi si se nu credi!

Dăru n'a fostu destulu cu atatu, ca-ci indata isbi o grandine — cea mai mica că nucile! — cu furia nemai veduta in otaru, orbindu tota atmosfera. Selbaticulu elementu indata a ruptu faciada cea de lemn a puntii de preste Oltu si-a isbito catu colo peste drumu; prajinile telegrafului au fostu desradecinate si trantite, tōate ferestrele, intorze catra Oltu, sparte; tōate tiarinile (gurdurile dintre otara) smulse si doborute. Vitele de pe campu ingrozite au inceputu a alerga desperate spre casa, — dăca ar' fi fostu si grandinea plăoa, atunci siguru s'ar' fi inecat in santiurile drumului, peste caru numai cu fortile desperarei au potutu notă! Pușinii ómeni, caru mai remasese pe campu, numai sub furciturile de fene si-au potutu scapă vietiua.

Credu, ca e de prisosu se ve mai spunu, ca nu numai cucurudiele (atatu de frumos!) au fostu sdrobite in sensulu verbalu alu cuventului si turrite la pamentu, ci tota ierbă necosita. Gradinile din comuna ti ofera unu aspectu tristu, nu mai cunosci straturile, nu mai poti deosebi diferitele legumi un'a de alta; — ba in gradin'a cea frumosă si vestita órecandu a baronului Bruckenthal din 160 de cadi cu citroni vre 100 au fostu intorsi cu susulu in josu si nimiciti! Ti-ar' trebui multu timpu, se poti constata daun'a totala, abstragendu dela grōza, care a implutu de nimire pe cei mai betrani ómeni. N'a durat multu aceasta vijelia, dăru a fostu deajunsu 1 ora, pentru că se nimicisea osteneala unui anu intregu. Acestu micu referatu, ve rog, dă redactoru, se

lu publicati in pretiuitulu diaru, ce redigeti, că unu adausu insemnata la nenumeratele lupte, ce le pōrta omulu aici pe pamantu in contra elementelor.

Convocare.

In intielesulu §-lui 9 pct. b) alu statutelor Reuniunei invetigatorilor romani gr.-or. din tōra Bărsiei se va tiené adunarea generala extraordinaria a acestei Reuniuni in 18 si 19 Augustu st. v. la Brasovu.

La acesta adunare se invita cu tota onoreaza toti membrii Reuniunei.

Program'a

siedintelor adunarei generale extraordinarie a Reuniunei invetigatorilor romani gr. or. din tōra Bărsiei, ce se va tiené in 18 si 19 Augustu st. v. a. c. la Brasovu.

Siedinta I in 18 Augustu.

1. Dupa terminarea servitiului dumnedieescu se va deschide siedinta la 9 ore a. m.

2. Cetirea hartiei din 3 Augustu a. c. Nr. 1979 a Maritului consistoriu archidiaconatu gr. or. din Sibiu, prin carea se dispenseaza invetigatorii din tractele protopresiterale I. si II ale Brasiovului si alu Branului dela tienerea cursurilor supletorice.

3. Raportul comitetului prov. despre activitatea sa de pana acum.

4. Concrierea membrilor Reuniunei.

5. Cetirea harti Nr. 1816/1878 a maritului consistoriu, prin care se aprōba proiectul de statute ale Reuniunei, dupa care va urma desbaterea si votarea statutelor in modu definitiv.

Siedinta II 19 Augustu.

1. Alegerea oficialilor Reuniunei.

2. Defigerea tacelor membrilor Reuniunei.

3. Statorirea obiectului de invetiamentu de luat inainte, ca materialu alu prelegerilor practice ale adunarei generale ordinaria din feriele pascilor a. 1879.

4. Consultari asupra manualelor de invetiamentu.

Brasovu, 8 Augustu 1878.

G. C. Belissimus,
pres. prov.

N. Oancea,
not. prov.

Divere.

(Mobilisarea) „Nemzeti Hirl.“ imparasiesc, ca cu totul s'au mobilisatu 32 regimente de infanteria din statul activu, 23 regimente de infanteria din resvera, 13 batalioane de venatori, 2 regimente de husari si 2 de ulani, la caru sunt a se adauge inca trupele necesarie de artilleria, de geniu si corpulu sanitariu. Prin urmare s'a mobilisat $\frac{1}{3}$ parte din tota armata. Aceste trupe, cu totul 11 divisiuni in 4 corpuri de armata formăza impreuna o armata, care se numesce armata a doua. (Br. Philippovici fu denumit diletele trecute de comandante-sieu alu acestei armate.) Numirea de a 2-a armata vine de acolo, ca la o mobilisare generala intreagă óste a monarhiei s'ar' impare in 3 armate; mobilisarea de acuma avă de scopu numai formarea unei singure armate, care s'a numitu „a două“ armata. Armata prima si a treia inca nici nu s'a formatu. „N. H.“ observa ca mobilisarea s'a facutu intr'o mesura, care dovezesc, ca nu poate fi indreptata in contra unui nou inamicu, ca nu poate avea de scopu ocupatiunea Serbiei, ca-ci intr'unu casu de asia, care nicidecumu nu e fundat in situatiunea politica, n'ar' fi de ajunsu trupele mobilizate pana acum; dăca mobilisarea partiala a luat in curendu dimensiuni mai mari, cauza este, ca trupele mobilizate la inceputu nu sunt de ajunsu pentru de a duce la sfarsitu ocupatiunea. — Mobilisarea unei parti a honvedilor e astazi unu faptu complet. Brigada a 7-a croata (6 batalioane) si batalioanele Nr. 3, 65 si 66 de honvedi au primit ordinul de a se pune pe pecioru de resbelu (1020 ómeni) in 17 Aug. In 22 Aug., va se dica in 5 zile, aceste batalioane au si fostu sub stéguri si deplinu echipate. Honvedii primira unu echipamentu nou de noitia. Ei din diu'a, in care au fostu mobilisati, voru fi aprovisiinati, cumu se anuntia, pe contul ministerului comunu de resbelu. — Pana acumă, scrie „Pester Lloyd“, — au fostu mobilizate urmatorele regimente de infanteria: Nr. 4, 5, 6, 8, 12, 16, 19, 23, 26, 27, 32, 33, 37, 38, 39, 44, 45, 46, 48, 52, 53, 54, 58, 60, 61, 66, 68, 69, 71, 72, 74, 76, 78, 79 si 80. Intre cei chiamati sub arme se afla multi studenti, functionari comunali si de statu, medici, advocati s. a. Intre altii au fostu chiamati sub stéguri si deputati Aug. Pulzsky si Stefan Markus redactorul-sieu alu lui „Nemzeti Hirlap“. — „Hon“ anuntia ca pana acumă au fostu mobilisati cu totul 220,000 ómeni din armata comuna si 10,000

